

Väntetider längre än vårdgarantin inom den planerade specialistvården, april 2023

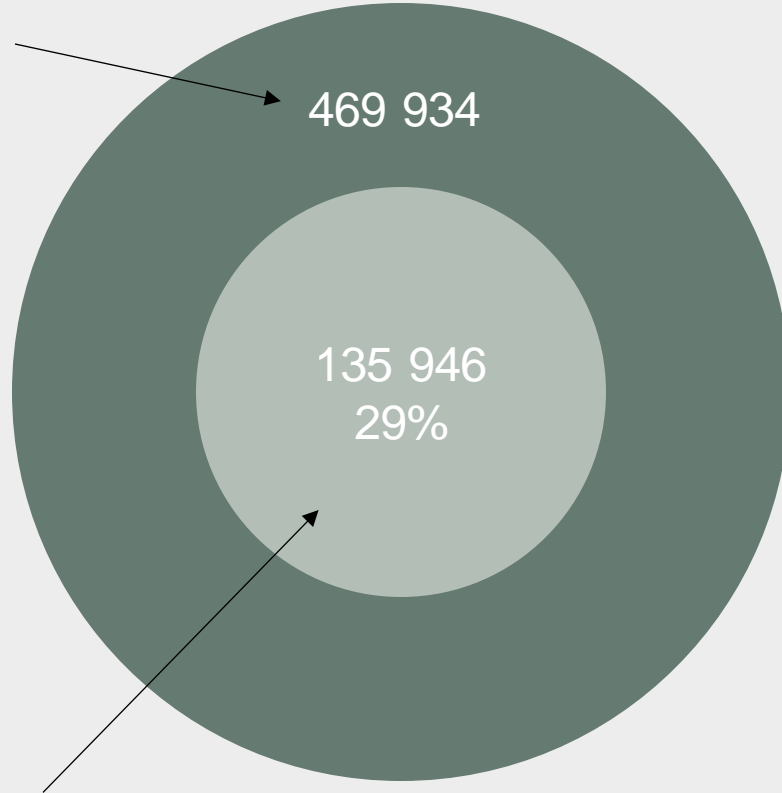

Privata vårdgivare kan och vill vara regionens partners i arbetet för att ge patienter den vård de behöver och har rätt till.

Vårdköer i den planerade specialistvården, april 2023

Första möte med specialist

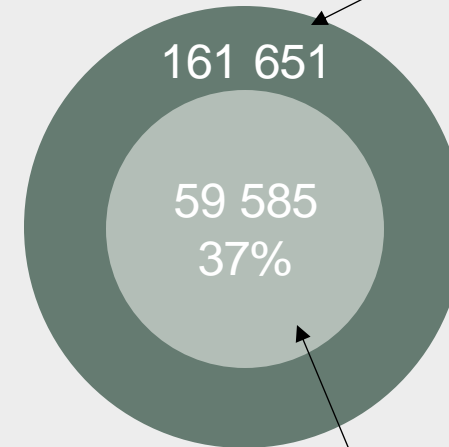
Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Åtgärd/operation

Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Innehållsförteckning

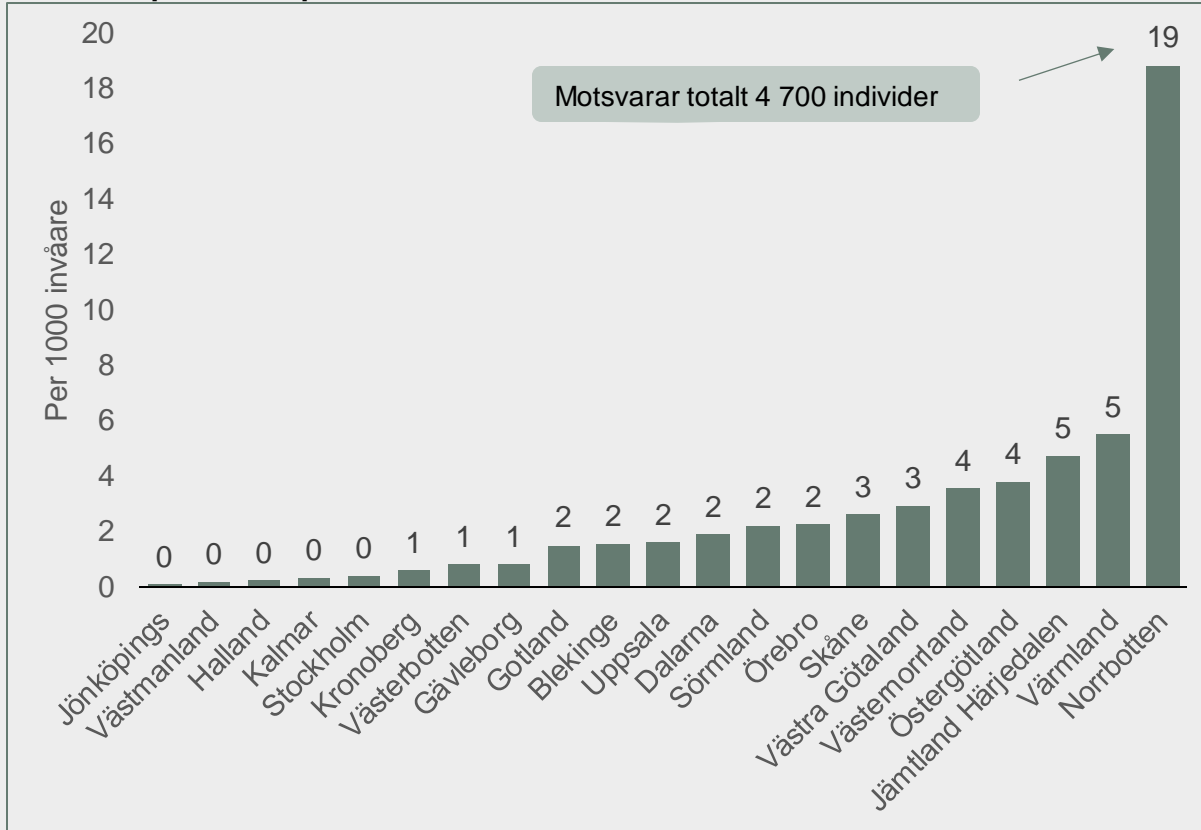
1. Månadens specialstudie: Väntetider som överstiger ett år i regionerna
2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en åtgärd/operation inom olika specialiteter inom den planerade specialistvården
4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region
5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
6. Vårdföretagarnas förslag
7. Vårdgaranti och väntetidsstatistik, korta beskrivningar
8. Den lagstadgade vårdgarantin

1. Månadens specialstudie: Väntetider som överstiger ett år i regionerna

- Trots att vårdgarantin till specialistvården är 90 dagar, både vad gäller ett första besök och en åtgärd/operation, finns det många som fått vänta över ett år.
- Totalt hade mer än 23 000 personer i Sverige i april 2023 stått i kö längre än ett år för att träffa en specialist för ett första möte. Samtidigt hade nästan 15 000 personer väntat i över ett år på en beslutad åtgärd/operation.
- Det motsvarar 5 procent av samtliga som väntar på ett första möte med en specialist och 9 procent av samtliga som väntade på en åtgärd/operation.
- Antalet i förhållande till befolkning som väntat mer än 365 dagar på ett första möte med en specialist eller för att få en åtgärd/operation skiljer sig stort mellan landets olika regioner.
- I Region Norrbotten hade 19 per 1 000 invånare väntat mer än 365 dagar på ett första möte med en specialist i april 2023. Det motsvarade totalt 4 700 personer.
- I Region Värmland hade drygt 3 per 1 000 invånare väntat mer än 365 dagar på en åtgärd/operation i april 2023. Det motsvarande drygt 900 personer.

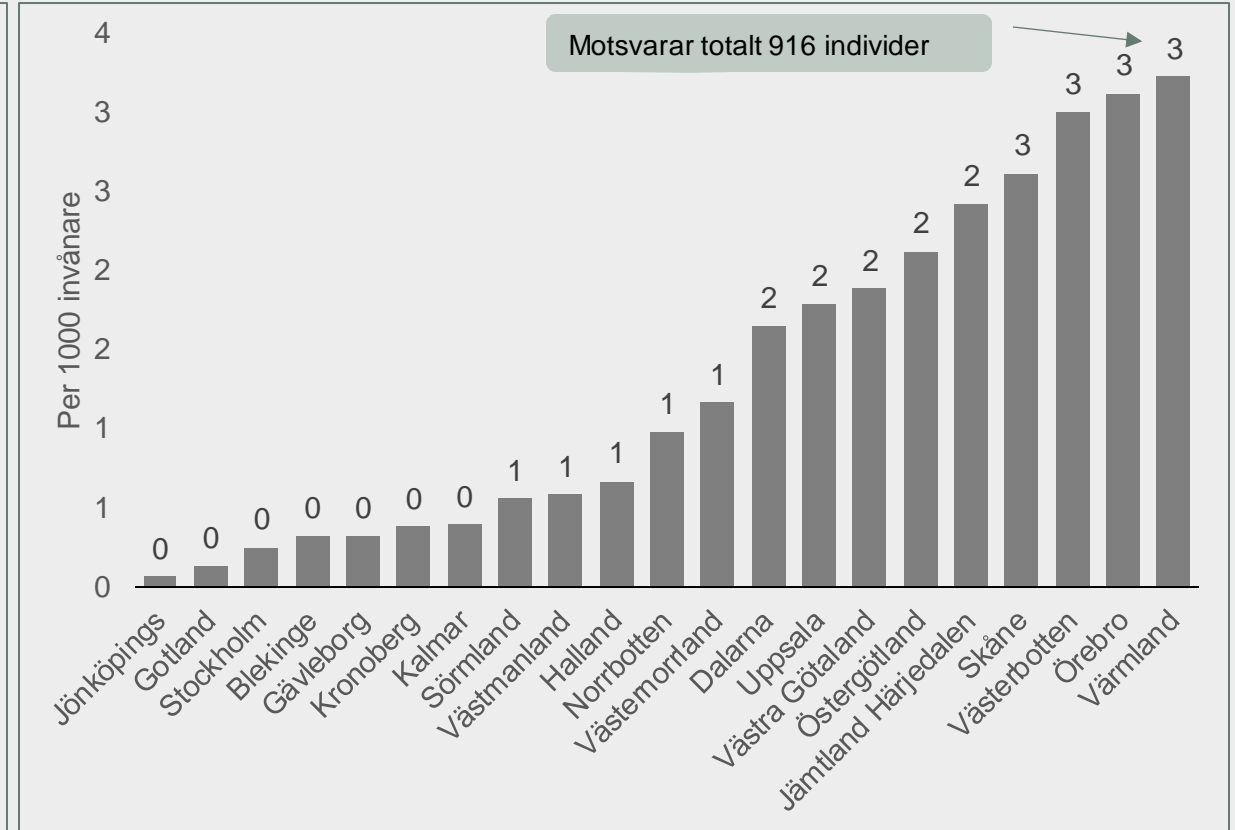
Antal per 1 000 invånare och region som väntat längre än 365 dagar på att träffa en specialist eller en åtgärd/operation, april 2023

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 365 dagar på en första kontakt med en specialist, april

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare per region som under april 2023 väntat längre än 365 dagar på ett första möte med en specialist.

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 365 dagar på en åtgärd/operation, april

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare per region som under april 2023 väntat längre än 365 dagar på en åtgärd/operation.

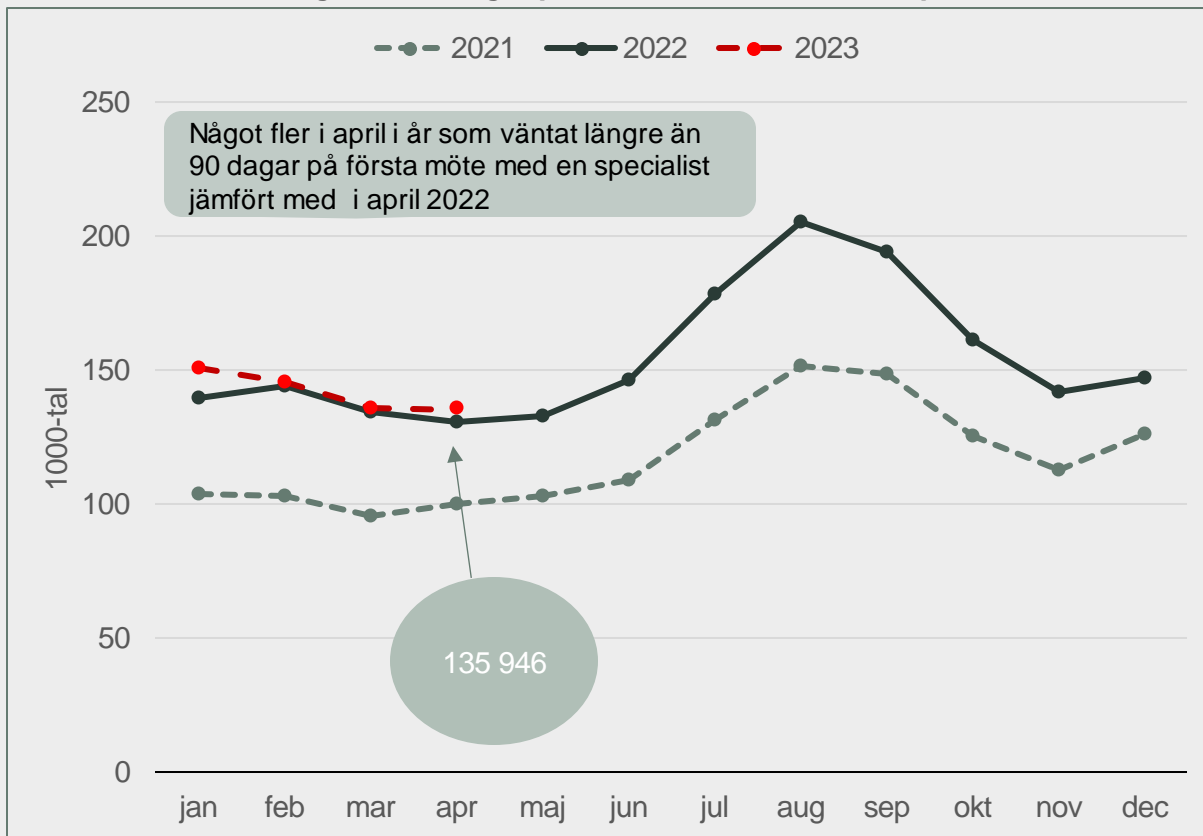
Antal som väntat längre än 365 dagar på att träffa en specialist eller en åtgärd/operation per region, april 2023

	Befolkning	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation
	Antal	Antal	Antal	Antal per 1000 invånare	Antal per 1000 invånare
Hela riket	10 521 556	23 008	14 289	2,2	1,4
Blekinge	158 740	250	51	1,6	0,3
Dalarna	288 310	539	476	1,9	1,7
Gotland	61 173	92	8	1,5	0,1
Gävleborg	287 334	232	93	0,8	0,3
Halland	342 805	75	229	0,2	0,7
Jämtland Härjedalen	132 670	628	321	4,7	2,4
Jönköping	369 113	29	24	0,1	0,1
Kalmar	247 711	78	98	0,3	0,4
Kronoberg	204 335	119	78	0,6	0,4
Norrbottn	249 177	4 699	244	18,9	1,0
Skåne	1 414 324	3 674	3 699	2,6	2,6
Stockholm	2 440 027	987	612	0,4	0,3
Sörmland	302 566	669	168	2,2	0,6
Uppsala	400 682	643	716	1,6	1,8
Värmland	283 976	1 558	916	5,5	3,2
Västerbotten	276 295	222	829	0,8	3,0
Västernorrland	243 265	861	283	3,5	1,2
Västmanland	280 713	47	164	0,2	0,6
Örebro	307 772	688	961	2,2	3,1
Östergötland	471 912	1 794	1 002	3,8	2,1
Västra Götaland	1 758 656	5 124	3 317	2,9	1,9

2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

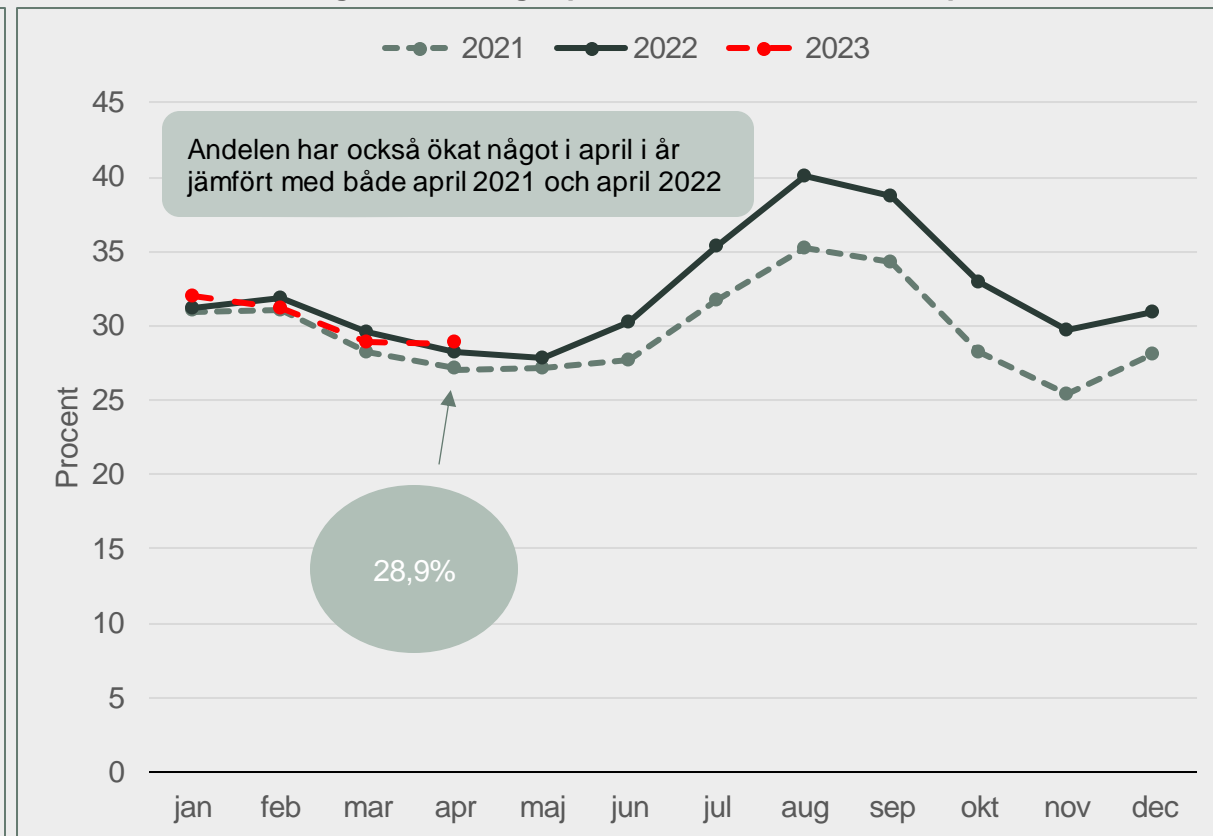
Väntat längre än 90 dagar på ett första möte med en specialist

Antal som väntat längre än 90 dagar på ett första möte med en specialist

Diagrammet visar antalet personer som varje månad väntat längre än 90 dagar på att få träffa en specialist.

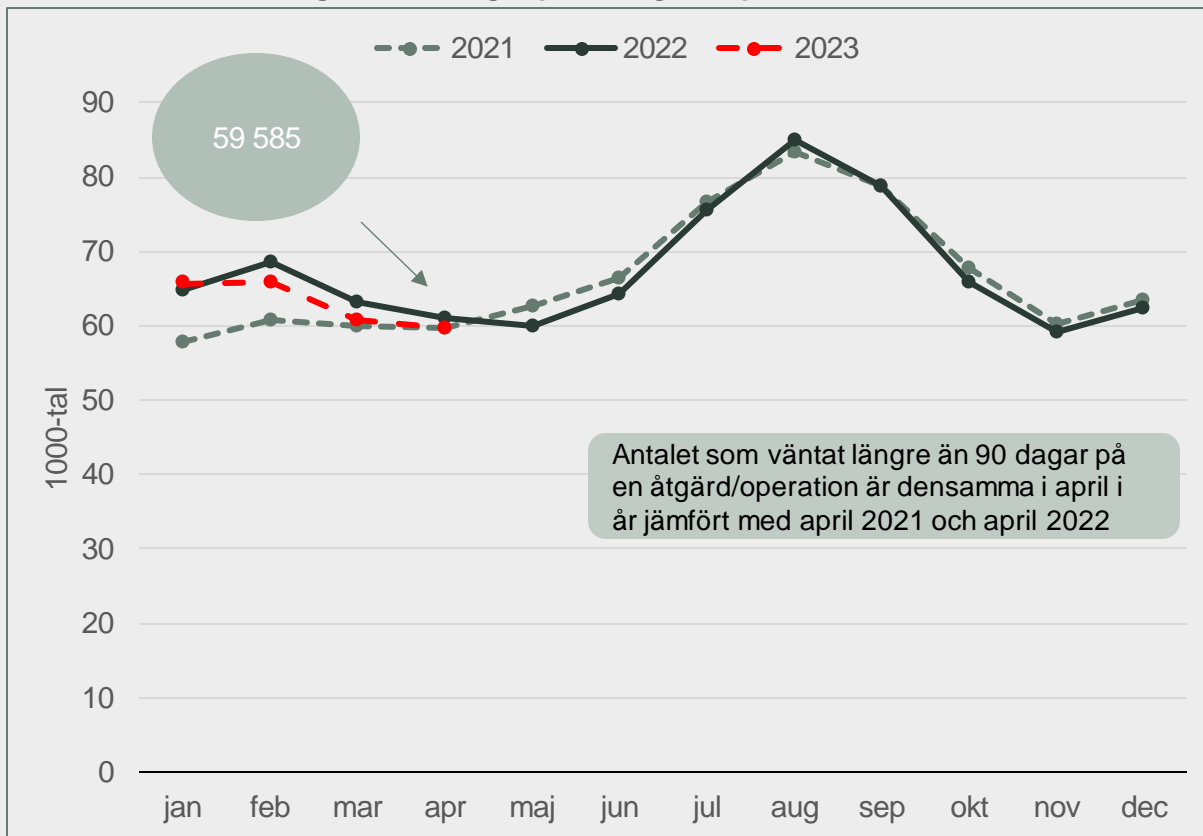
Andel som väntat längre än 90 dagar på ett första möte med en specialist

Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på att få träffa en specialist som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på att få träffa en specialist.

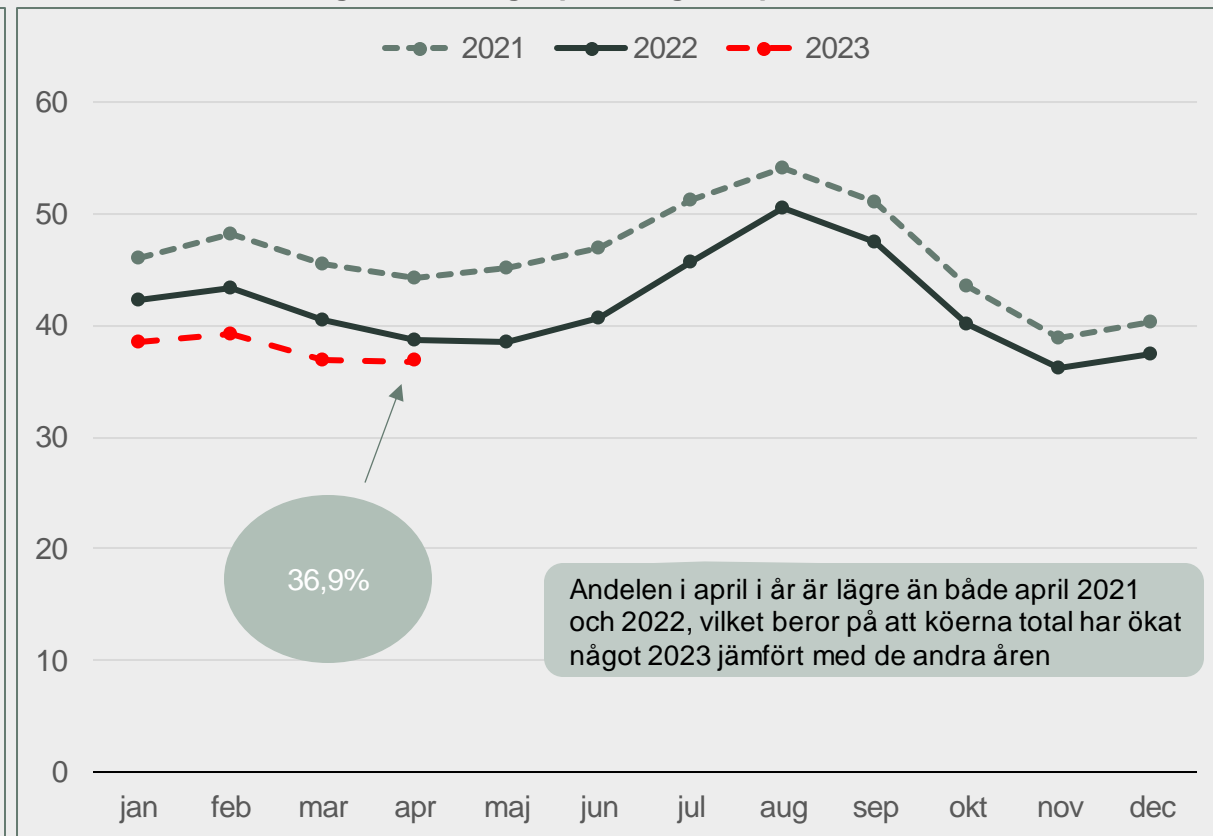
Väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet personer varje månad som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

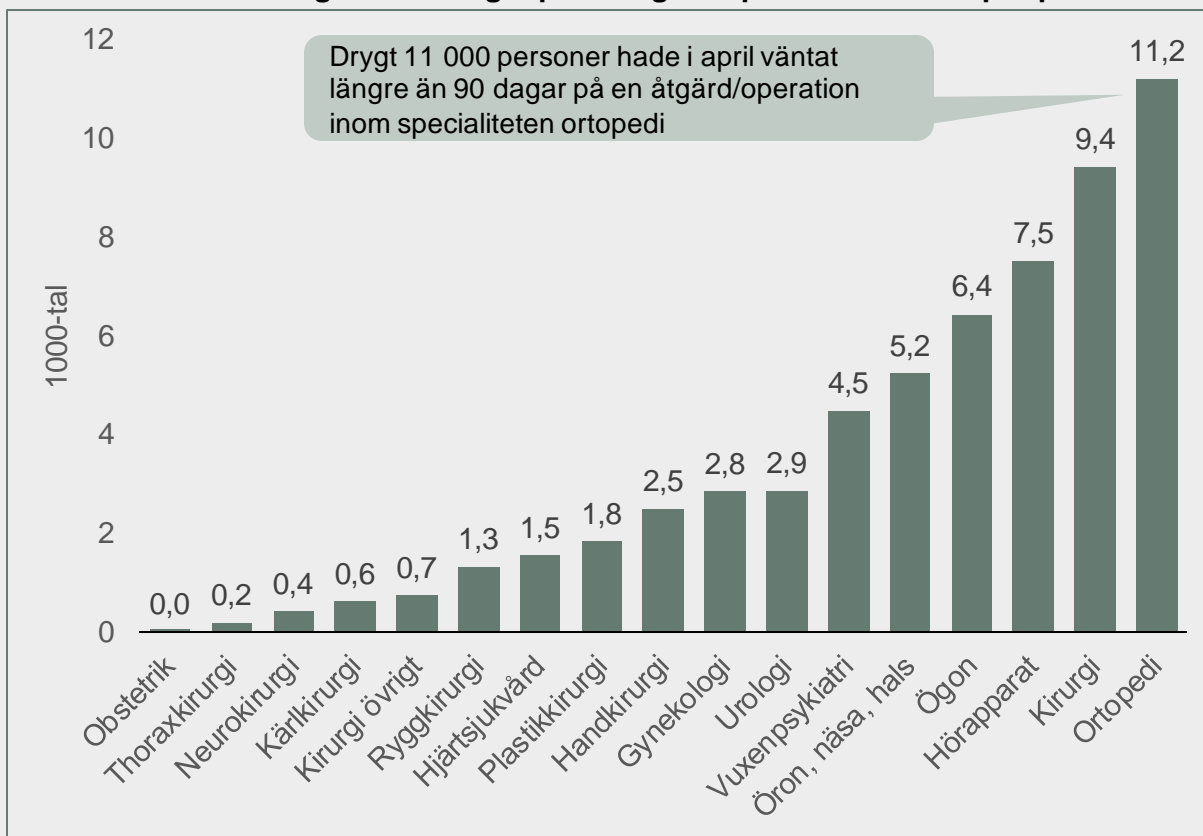

Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på en åtgärd/operation.

3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en åtgärd/operation inom olika specialiteter

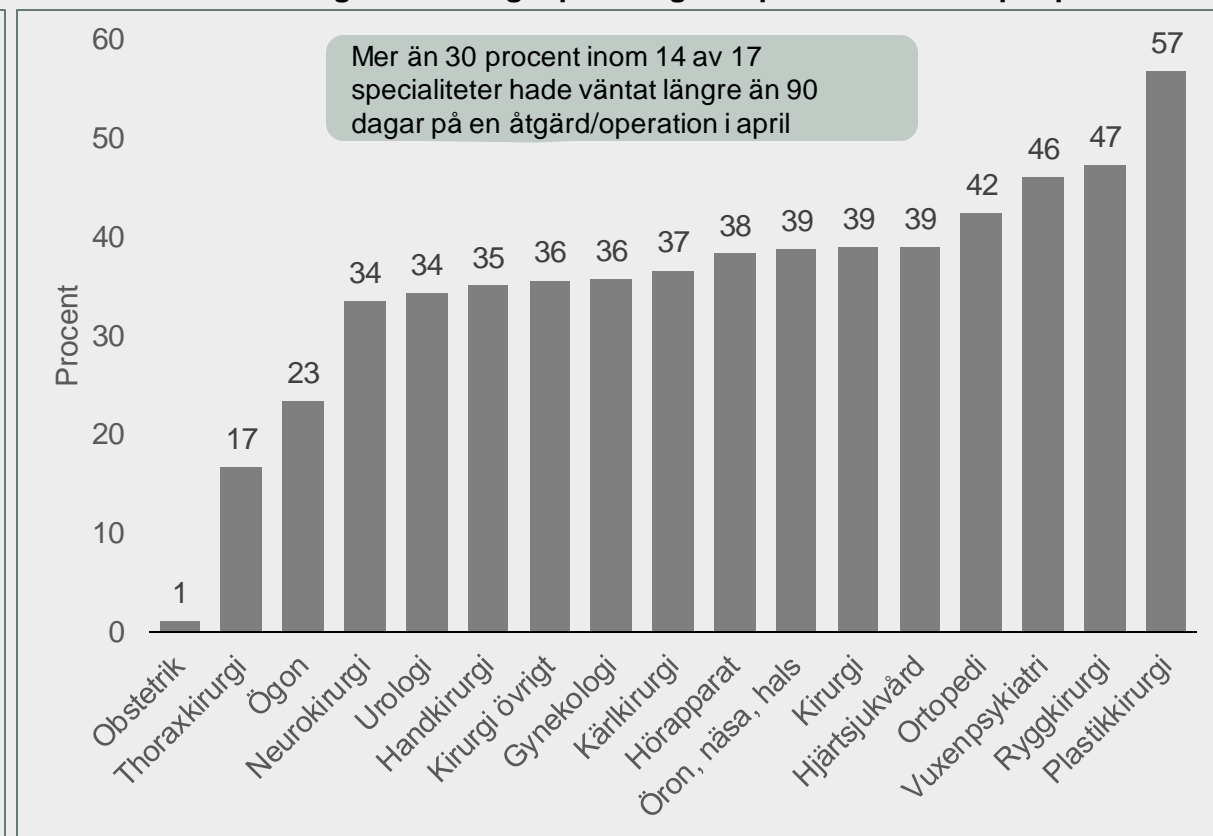
Antal och andel som väntat 90 dagar eller längre på åtgärd/operation fördelat på specialitet, april 2023

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet

Diagrammet visar antalet personer som i april 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom en viss specialitet.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet

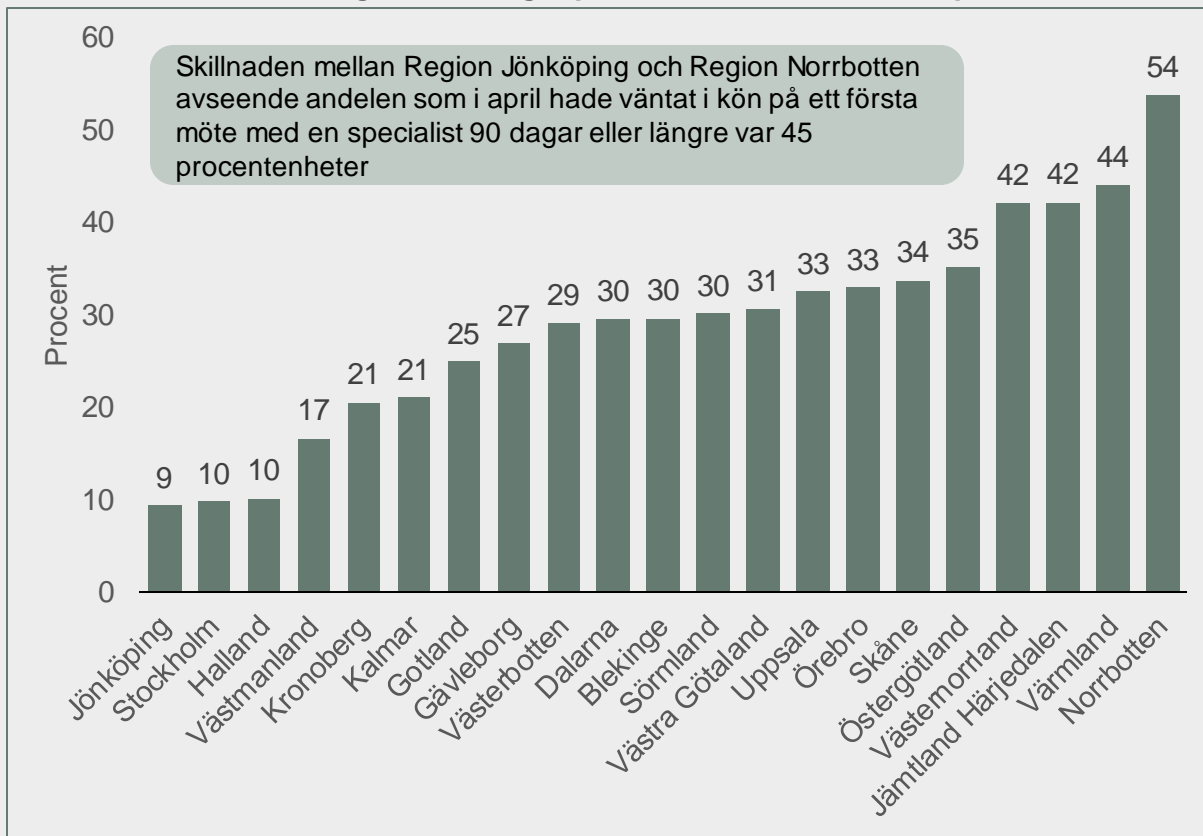

Diagrammet visar antalet personer som i april 2023 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom en viss specialitet som andel av det totala antalet personer i april som väntat på en åtgärd/operation inom den specialiteten.

4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region

Andel per region som väntat 90 dagar eller längre på ett första möte med en specialist eller på en åtgärd/operation, april 2023

Andel som väntat 90 dagar eller längre på ett första möte med en specialist

Diagrammet visar antalet personer per region som i april 2023 hade väntat 90 dagar eller längre på en första kontakt med en specialist som andel av det totala antalet personer per region som väntat på en första kontakt med en specialist.

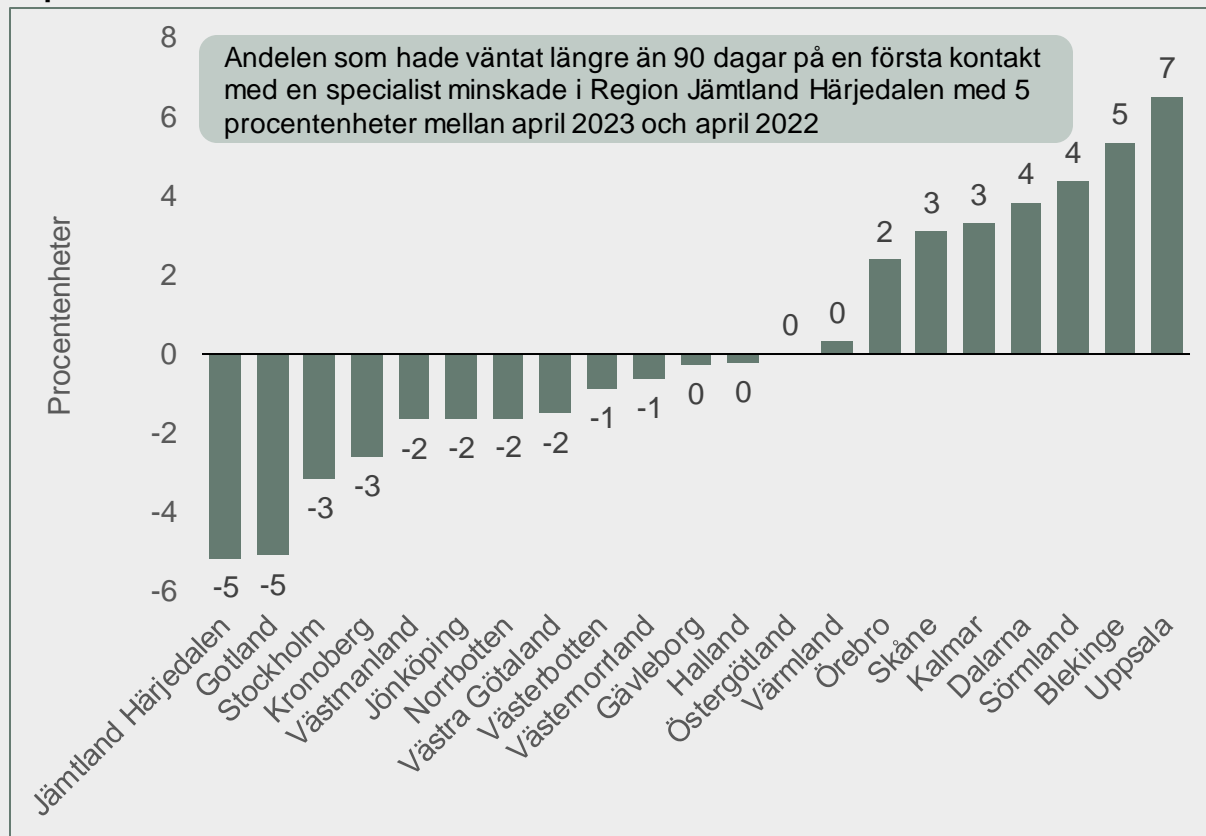
Andel som väntat 90 dagar eller längre på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet personer per region som i april 2023 hade väntat 90 dagar eller längre på en åtgärd/operation som andel av det totala antalet personer per region som i april väntat på en åtgärd/operation.

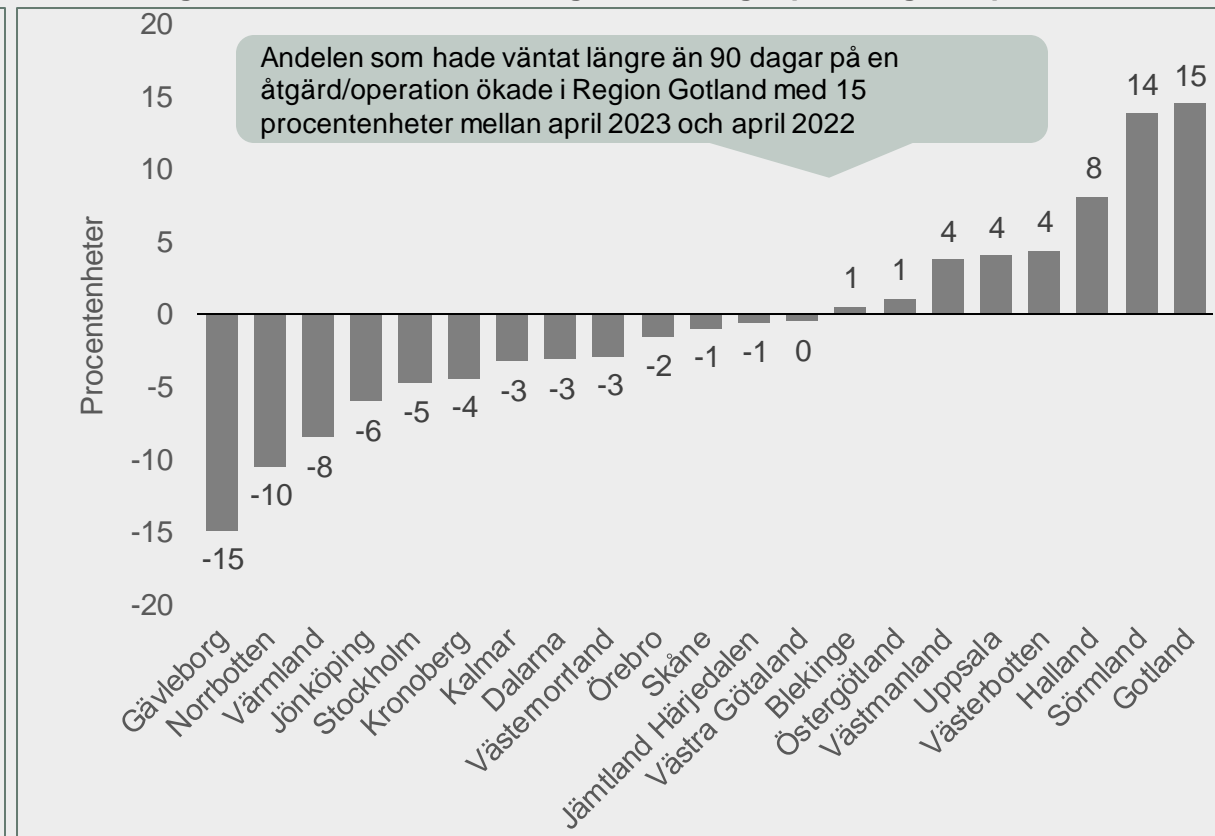
Förändring av andelen per region som väntat längre än 90 dagar på ett första möte med en specialist eller på en åtgärd/operation, apr 2022 - apr 2023

Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på ett första möte med en specialist

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist mellan april 2023 och april 2022 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

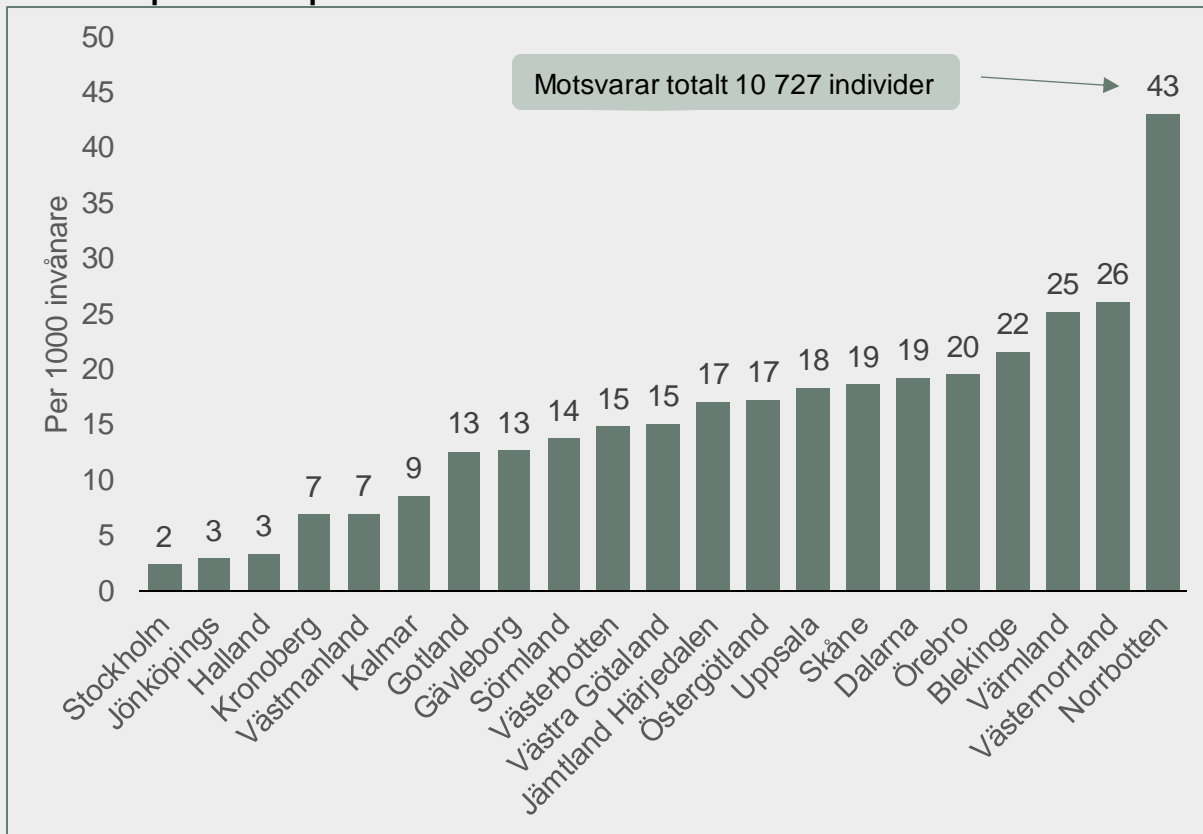
Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation mellan april 2023 och april 2022 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

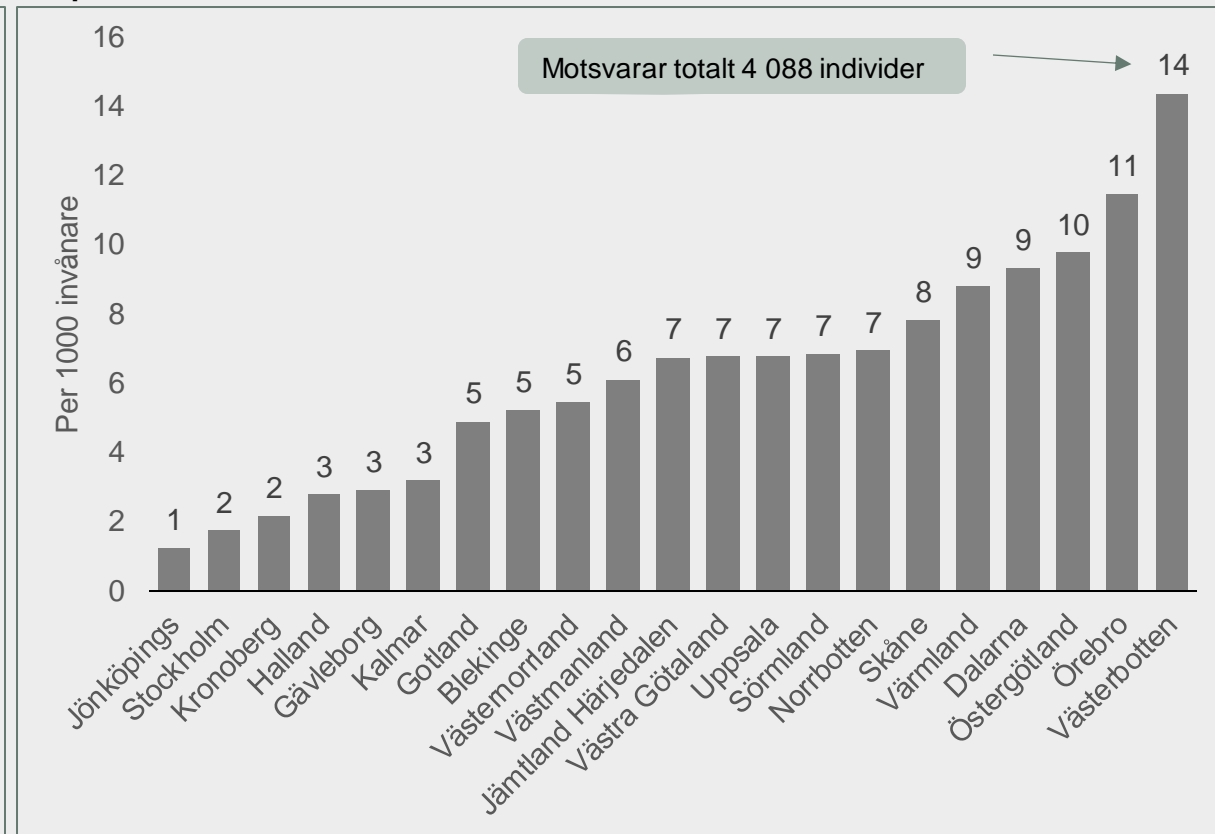
Antal per 1 000 invånare och region som väntat längre än 90 dagar på att träffa en specialist eller en åtgärd/operation i april 2023

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist i april

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare per region som under april 2023 väntat längre än 90 dagar på ett första möte med en specialist.

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation i april

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare per region som under april 2023 väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

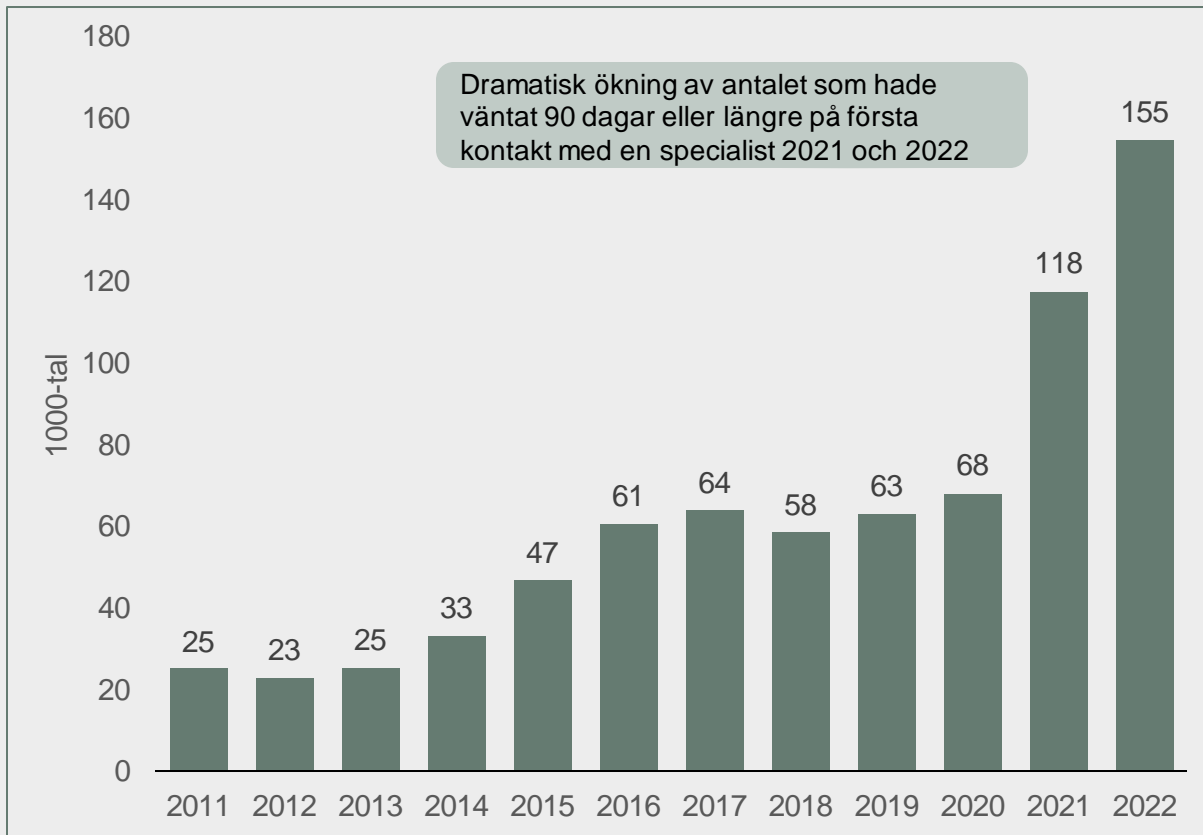
Antal som väntat längre än 90 dagar på att träffa en specialist eller en åtgärd/operation per region, april 2023

	Befolkning	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation
	Antal	Antal	Antal	Antal per 1000 invånare	Antal per 1000 invånare
Hela riket	10 521 556	135 946	59 585	12,9	5,7
Blekinge	158 740	3 420	829	21,5	5,2
Dalarna	288 310	5 550	2 689	19,3	9,3
Gotland	61 173	771	300	12,6	4,9
Gävleborg	287 334	3 630	840	12,6	2,9
Halland	342 805	1 152	950	3,4	2,8
Jämtland Härjedalen	132 670	2 260	896	17,0	6,8
Jönköping	369 113	1 057	463	2,9	1,3
Kalmar	247 711	2 117	789	8,5	3,2
Kronoberg	204 335	1 404	444	6,9	2,2
Norrbottn	249 177	10 727	1 731	43,0	6,9
Skåne	1 414 324	26 341	11 077	18,6	7,8
Stockholm	2 440 027	5 845	4 250	2,4	1,7
Sörmland	302 566	4 164	2 068	13,8	6,8
Uppsala	400 682	7 346	2 711	18,3	6,8
Värmland	283 976	7 141	2 499	25,1	8,8
Västerbotten	276 295	4 088	3 976	14,8	14,4
Västernorrland	243 265	6 353	1 328	26,1	5,5
Västmanland	280 713	1 951	1 717	7,0	6,1
Örebro	307 772	6 014	3 526	19,5	11,5
Östergötland	471 912	8 156	4 609	17,3	9,8
Västra Götaland	1 758 656	26 459	11 893	15,0	6,8

5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

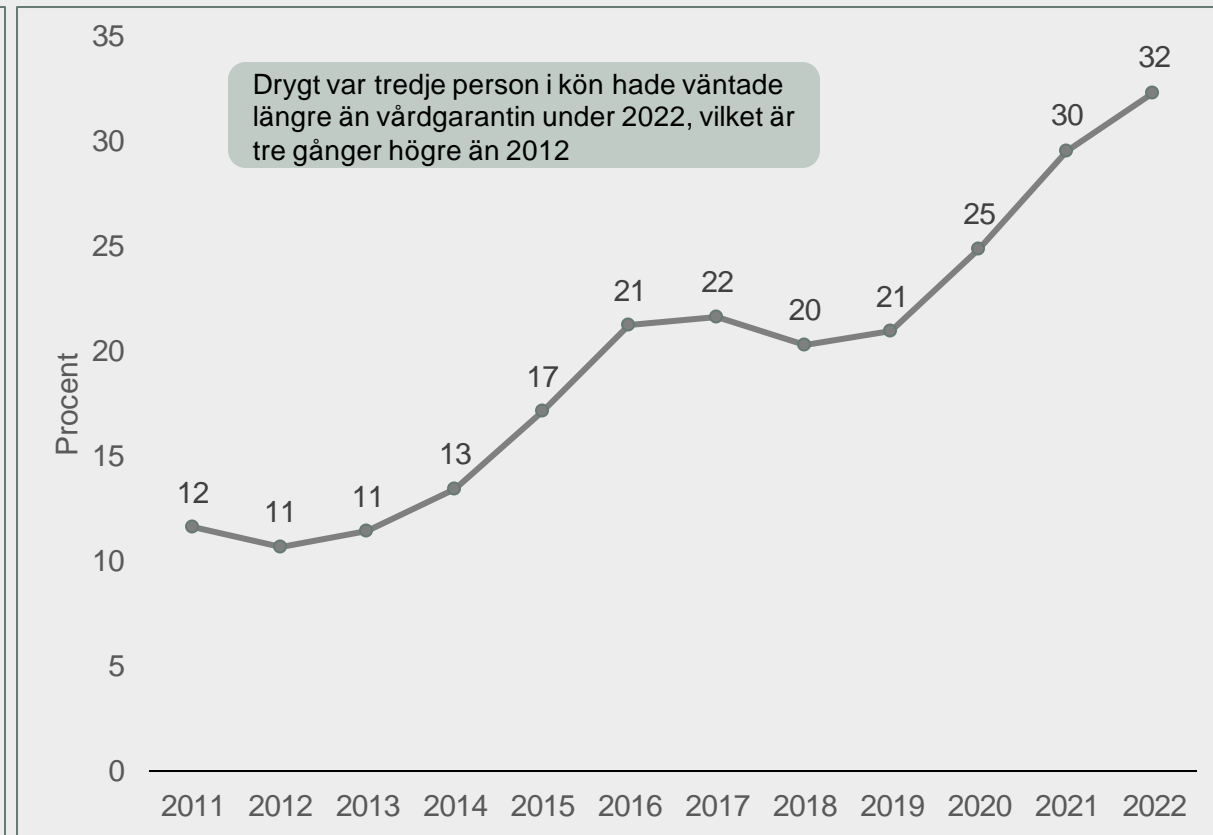
Antal och andel som väntat 90 dagar eller längre på ett första möte med en specialist perioden 2011-2022

Antal som väntat 90 dagar eller längre på ett första möte med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat 90 dagar eller längre på att få träffa en specialist.

Andel som väntat 90 dagar eller längre på ett första möte med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat 90 dagar eller längre på att få träffa en specialist som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på att få träffa en specialist.

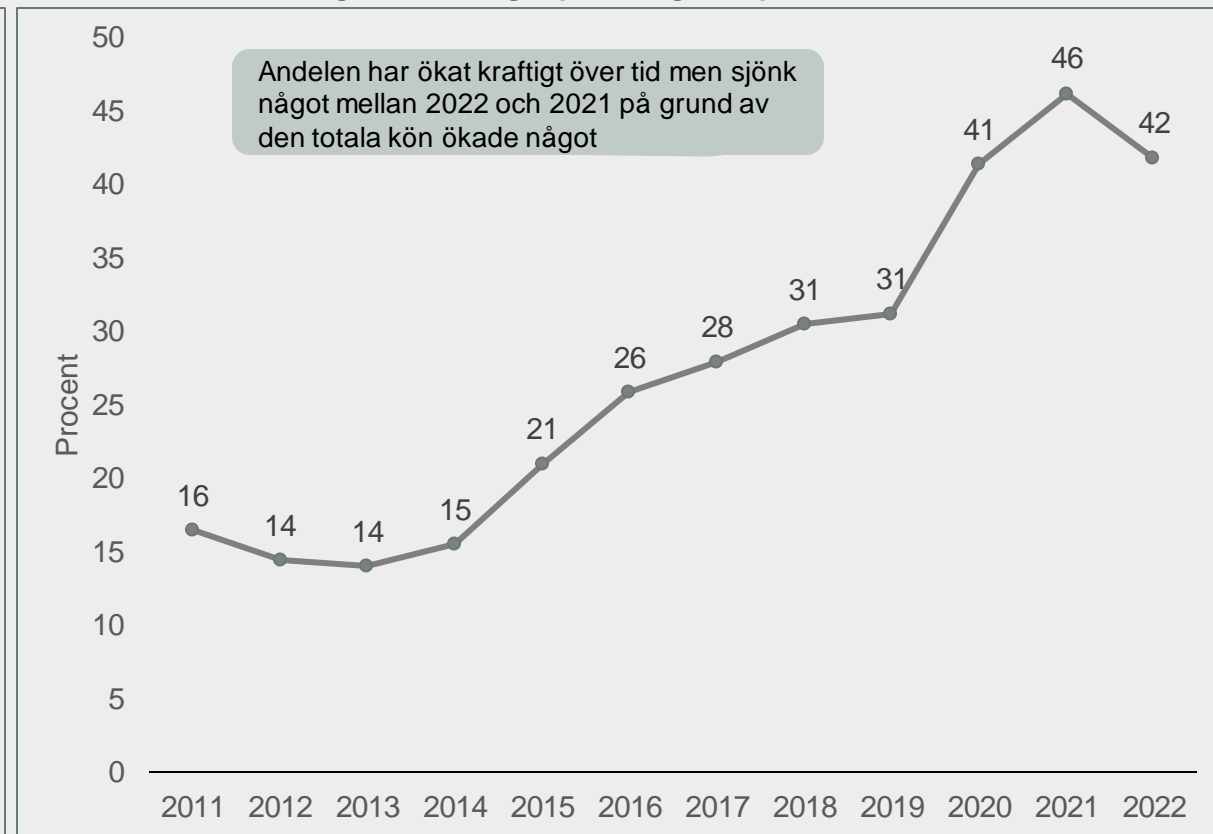
Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation perioden 2011-2022

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en åtgärd/operation.

6. Vårdföretagarnas förslag

Vårdköerna är långa. Vårdgarantin är i praktiken satt ur spel. Det är ett politiskt ansvar att se till att vårdgarantin börjar fungera på riktigt. Inte en enda patient ska behöva vänta onödigt länge på vård. Den privat drivna sjukvården kan och vill bidra mer.

Följande åtgärder bör snabbt genomföras:

1. Stärk patienternas rätt att söka vård i hela landet

Idag har patienter rätt att söka öppenvård var som helst i landet. Men få känner till den rättigheten eller kan överblicka sina möjligheter till vård.

- **Ge patienter lagstadgad rätt att söka slutenvård** över regiongränserna.
- **Aktuella väntetider i vården måste vara tillgängligt för alla.** En nationell vårdförmedling måste redovisa ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare, samt annan relevant information för att varje patient ska kunna göra välinformerade val.
- **Öka patienters kunskap om sina rättigheter.** Vidta åtgärder för att patienter i hela landet ska få kunskap om sina rättigheter.

2. Guida patienterna till vårdgivare med kortast köer

Upprättandet av en nationell vårdförmedling måste ges högsta prioritet. Varje patient i hela landet måste på ett enkelt sätt ges tillgång till information om aktuella väntetider och eventuell ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare.

3. Upphandla vårdkapacitet hos privata vårdgivare för att minska väntetiderna

Alla regioner bör via avtal med vårdgivare säkerställa patienternas tillgång till specialistvård. Nationella ramavtal med privata vårdgivare som alla regioner kan använda kan vara ett sätt att snabbt öka vårdkapaciteten på vårdområden där väntetiderna är långa.

4. Se över en skärpning av vårdgarantin. Den svenska vårdgarantin är tandlös och har med nordiska mått långa borte tidsgränser. Införandet av en modell som liknar den danska, med tydliga incitament för regionerna och 30 dagar istället för Sveriges 90, bör skyndsamt utredas.

7. Vårdgarantin och väntetidsstatistik

Vårdgarantin för den planerade specialistvården

Vårdgarantin anger hur länge som du som längst ska behöva vänta för att få kontakt med vården. Den anger bland annat att en patient som bedöms vara i behov av ett besök inom den planerade specialistvården ska erbjudas tid för ett första besök eller åtgärd inom 90 dagar.

Vårdgarantin infördes 2005 med syftet att öka tillgängligheten till planerad vård men också att avveckla köer och väntetider. Regionernas skyldighet att faktiskt erbjuda vårdgarantin blev en del av Hälso- och sjukvårdslagen 2010 och en del av Patientlagen 2015.

Väntetidsdata för den planerade specialistvården

Varje månad rapporterar regionerna data till den nationella väntetidsdatabasen. Statistik från den visas på väntetider.se. Väntetidsdatabasen är en lagstadgad databas och regionerna bär rapporteringsskyldighet som enligt regeringen ska finnas för att följa upp vårdgarantin. I den här rapporten redovisas endast väntetider inom den planerade specialistvården.

Patienter som blivit erbjudna en kontakt inom vårdgarantins tidsgräns men som själva valt att vänta längre tid, till exempel för att få komma till en viss vårdgivare, är exkluderade ur statistiken.

8. Den lagstadgade vårdgarantin

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

9 kap. Vårdgaranti

1 § Regionen ska erbjuda vårdgaranti åt den som omfattas av regionens ansvar enligt 8 kap. 1 eller 2 §. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

1. kontakt med primärvården,
2. en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom primärvården,

3. besöka den specialiserade vården, och

4. planerad vård.

Förordning (2010:349) om vårdgaranti

Tidsperioder för vårdgarantin

2 § Vårdgarantin enligt 3 g § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ska innehålla en försäkran om att landstingen uppfyller

1. tillgänglighetsgarantin samma dag som den enskilde söker kontakt med primärvården,
2. besöksgarantin inom primärvården inom 7 dagar från det att den enskilde har sökt kontakt med primärvården, om vårdgivaren har bedömt att den enskilde behöver besöka läkare,
3. besöksgarantin inom den specialiserade vården inom **90 dagar** från det att remiss har utfärdats eller, om någon remiss inte är nödvändig, från det att den enskilde har sökt kontakt med den specialiserade vården, och
4. behandlingsgarantin inom **90 dagar** från det att vårdgivaren har beslutat att den enskilde ska få den aktuella vården.